

Varför måste Jesus dö?

"Jag gör så gott jag kan. Mer kan inte Gud begära"

Så säger många människor när man för frågan om rättfärdighet på tal. Gud vill gripa in i ditt och mitt liv. Vi tvekar inte att gå till en terapeut när vi får problem med våra känslor. När vårt liv inte är vad det borde vara kunde vi gå till Gud. Men där är vi mycket mer tveksamma trots att det är gratis.

"Jag gör så gott jag kan". Inte heller. Det gör varken du eller jag.

"Mer kan inte Gud begära." Kan han inte? Inte ens om han ställer upp och hjälper dig? Kan han inte en gång när ditt liv är slut komma att fråga dig varför han inte fick hjälpa dig till ett bättre liv? Kan då någon av oss säga "Jag gjorde så gott jag kunde och mer kan inte du, Gud, begära." Låter det trovärdigt? Eller korkat?

Behöver våra liv förändras? Javisst, och varför inte? Det Gud lovar är i första hand en mognad. Varför skulle vi tacka nej till det? Bara för att det är Gud som erbjuder?

Räcker vi till som människor? För våra närmaste, våra barn, vår gamla mamma på servicehuset, för våra vänner som kanske ibland har det svårt, för hela världen? Vill vi ens? Kan någon av oss se på nyheterna och belåtet tänka "Jag gör så gott jag kan, och det räcker med det. Om alla levde som jag skulle världen bli ett paradiset." Frågan är ju i stället hur vi bär oss åt för att kunna se på Aktuellt och Rapport utan att bryta ihop av ångest eller skuld, för det borde vi göra. Svaret heter "förhärdelse" – ett ord som vi helst reserverar för kriminella. Vi har vant oss vid att se andras lidande. Men det hade tyskarna på Hitlers tid också. De hade vant sig och därför klarade de av att gasa eller skjuta ihjäl värnlösa judar.

Begreppet synd

Gud vill ge oss ett bättre liv men vi spjärnar emot och gör i det längsta vad vi kan för att tacka nej. Människors motstånd mot Guds erbjudande handlar mycket om att vi måste acceptera begreppet synd. Vad är synd? Frågan har krånglats till genom att kyrkan tidvis förklarat att det skulle vara synd att gå på bio, att röka eller att dansa. Vi kan som en sammanfattning säga att synd i första hand är summan av allt det som förstör relationer. I andra hand är det något som förstör miljön, skapelsen. I tredje hand är det något som förstör en själv.

Synd har alltid en vinst för syndaren. Annars skulle ingen synda. Men den har också alltid en förbannelse. Någon får betala för den vinst som syndaren gör. Principen är att den som syndar skall göra vinsten medan andra får betala kalaset. Att ljuga, svika och bedra kan föra med sig stora vinster. Men det

finns alltid en förbannelse som måste bäras av någon. Därför gäller det – om man skall vara smart – att se till att den drabbar någon annan än en själv. Men i längden slipper inte heller syndare undan. Vi talar om lagen om sådd och skörd. Det är svårt att i längden skörda vete om man bara sår ut ogräs. Vi tänker oss att du är ohederlig i affärer. I början går det jättefint. Du blir rik och får många så kallade vänner. Men du får också ett växande antal ovänner. Med tiden blir dina fiender allt fler och dina vänner allt färre.

Synden ger vinst åt syndaren på kort sikt. Dagens fest ger morgondagens baksmälla. Syndens förbannelse drabbar först andra människor och skapelsen i stort. Sist av alla drabbas man själv. All synd är kortsiktig. Man kan vända på steken: mycket av det som är kortsiktigt är också synd.

Vi behöver hjälp för att kunna leva ett liv som inte sprider förbannelse och miljögifter. Vi behöver hjälp till att bli långsiktiga där vi i dag kanske är farligt kortsiktiga. När den hjälpen kommer så tappar vi en del glädjeämnen som alla har det gemensamt att andra betalar notan. Men om Gud får ge oss hjälpen så ger han oss också en annan glädje. Vi kan på ett sätt säga att det rör sig om ett glädjebyte. Många tror att Gud tar ifrån oss det mesta av glädjen och ger oss en massa tråkiga plikter i stället. Och så har kristen tro ibland förkunnats och praktiserats. Jag medger det. Men det var inte den ursprungliga tanken. Med rätta översätts ordet evangelium som glatt budskap eller glädjens budskap. "Dystert budskap" är en missuppfattning.

Av det sagda förstår vi ett par ord ur Bibeln:

Alla har syndat och gått miste om härligheten från Gud (Rom 3:23)

Herrens arm är inte för svag för att rädda, hans öra inte för dövt för att höra. Det är era synder som skiljer er från er Gud, era brott får honom att vända sig bort och inte höra. Era händer är fläckade av blod, era fingrar av synd, era läppar uttalar lögner, på era tungor finns svek. Ingen anklagar någon rättvist, ingen faller en ärlig dom. (Jes 59:1-4)

Människan är skapad för att leva i gemenskap med Gud. När hon gör det så kommer hon att återspegla hans härlighet. Så är det med alla goda relationer. Gifter du dig med en humorist så kommer du säkert att bli roligare än du var innan du gifte dig.

Men synd förstör relationer, mest av allt relationen med Gud. Och när den relationen tar skada så upphör vi att avbilda honom i våra liv. Detta är nämligen livets hemlighet: att låta sig inspireras till ett annorlunda liv. När man lever ihop med Gud så skickar han inte stentavlor med posten, där det står allt vad du skall göra och rätta dig efter för att få godkänt av Gud. Han sänder i stället sin Ande för att skapa en osynlig men fullt verklig gemenskap som genom glädje och tacksamhet förändrar oss inifrån. Man märker det på att andra saker blir viktiga. Man får nya prioriteringar.

Gud förändrar vår vilja, inte bara våra gärningar. Om synden beror på att våra hjärtan är hårda och kalla så löser inte Gud problemet genom att under hot

om straff kräva av oss att vi lever som vi skulle leva om hjärtat var mjukt och varmt. I stället värmer han upp våra hjärtan och lägger dem i blöt (=dopet!). Sedan blir livet annorlunda.

Dagens fråga var denna: Varför måste Jesus dö?

Vårt första svar är detta: All synd leder till förbannelse och någon måste ta den förbannelsen på sig. Förbannelsen är nämligen konkret. Tänk dig två äkta makar som grälar. Ena stunden är det hon som har ordet och då är allting hans fel. Nästa stund talar han och då är det hennes fel, inte hans. De bollar en förbannelse mellan sig och den går inte att trolla bort. Någon måste till sist bära den. Men någon kan också ta den på sig utan att vara den som hade syndat.

De båda makarna kan inte få en god relation med varandra förrän skuldfrågan är avgjord och förbannelsen är försonad. Om de försöker låtsas som om den inte fanns så kommer den alltid att finnas mellan dem. Ty en viktig del av förbannelsen består i lögn.

Vi syndar oftast inte med vett och vilje. När vi skall göra något som vi vet att andra får betala så börjar vi med att hitta på en ursäkt. "Jag vet att min hustru inte tycker om att jag tar mig en whisky eller två varje kväll, *men* jag har haft en så tråkig barndom..."

Jag vet att jag lurar honom som köper min gamla bil, *men* affär är affär.

Ursäkten ger oss rätten att göra det som vi inte vill att andra skall göra mot oss. Och ursäkten är alltid lögn. Ju mer jag syndar desto mer förljungen blir jag därför. Och en förljungen människa kan man inte ha gemenskap med. I min förljungenhet blir jag alltså ensam. Och jag stöter andra människor ifrån mig. Jag gör alltså andra ensamma – och mig själv.

Och förljungenheten leder till upprepning av synd. Jag gick ju med vinst när jag syndade. Alltså leder synd till upprepning. Men jag måste ju också för mig själv "bevisa" att jag hade rätt att göra som jag gjorde. Och därför leds jag ofta till en upprepning och till mer förljungenhet.

Jesus säger:

"Sannerligen, jag säger er: var och en som syndar är slav under synden." (Joh 8:34).

Hur blir man spelberoende? Eller pyroman, pedofil, alkoholist, hustruplågare, maktmänniska? Varför går kriminalitet så sällan att bota med psykiatri eller terapi?

Synden förstör relationer och miljö. Och den förslavar syndaren.

Bibeln igen:

"Syndens lön är döden, men Guds gåva är evigt liv i Kristus Jesus, vår herre." (Rom 6:29)

Detta betyder inte att Gud har sin lust i att döda syndaren. *Döden är syndens konsekvens*. Något eller någon dör när vi syndar. *Jesus tar på sig all den död som vi sprider omkring oss i stort och smått*.

Det betyder inte att inte vi också kan dö. Men det betyder att det finns en fortsättning efter döden. Ty Guds gåva är liv. Han tar vår död och ger oss sitt liv.

Frälsningen förklarad i liknelser

Bibeln använder en del bilder eller liknelser för att beskriva detta. Vi skall minnas att bilderna är just liknelser.

"Men nu har Gud uppenbarat en rättfärdighet som inte beror av lagen men som lagen och profeterna har vittnat om en rättfärdighet från Gud genom tron på Jesus Kristus, för alla dem som tror. Här görs ingen åtskillnad. Alla har syndat och gått miste om härligheten från Gud, och utan att ha förtjänat det blir de rättfärdiga av hans nåd, eftersom han har friköpt dem genom Kristus Jesus. Gud har låtit hans blod bli ett försoningsoffer för dem som tror. Så ville han visa sin rättfärdighet, eftersom han förut hade lämnat synderna ostraffade, under uppskovets tid. I vår egen tid ville han visa sin rättfärdighet: att han är rättfärdig och gör den rättfärdig som tror på Jesus." (Rom 3:21–26)

En bild är domstolsbilden ("blir de rättfärdiga av hans nåd"). Gud låter straffet (eller syndens konsekvens) drabba sin son i stället för oss. Och detta kan vi ta emot om vi håller i minne att det är en liknelse. Annars börjar man undra hur Gud kan straffa den oskyldige och varför det skall vara så nödvändigt att straffa att han måste döda sin egen son för att vi skall få förlåtelse. Men någon måste bära konsekvensen och det gör Jesus.

En annan bild är marknadsbilden. Jesus har friköpt oss. (se även Mark 10:45 och 1 Petr 1:18–19) – Marknaden är snarast en slavhandel där Jesus köper slavar som han sedan ger friheten som en gåva. Också detta är en liknelse. För vem köper han slaven ifrån? Vem är det som tar betalt. Om det är Gud som äger slaven – vem annars? – varför måste Gud köpa av Gud? Och om det är djävulen som äger slaven varför måste Gud betala till djävulen? Kan inte Gud som har all makt ta ifrån djävulen hans byte? Bilden fungerar alltså bara så länge vi minns att den är en bild. Annars hamnar vi snart i alla konstiga protester typ: Varför måste Gud döda sin egen son för att kunna förlåta människor?

En tredje bild handlar om rening från smuts. Jfr Mark 7:20-23 med Jesu försoningsoffer i Rom 3 (se ovan). –

"Ni har renat era själar genom att lyda sanningen och kan leva i uppriktig kärlek till era bröder. Älska då varandra av hela ert hjärta." (1 Petr 1:22)

Den reningen handlar inte minst om skam, vilket framgår av Kol 2:13–15

"Och ni, som var döda genom era överträdelser och ert oomskurna tillstånd, er har

Gud gjort levande tillsammans med Kristus, i och med att han förlät oss alla våra överträdelser och drog ett streck över det skuldebrev som belastade oss med lagens krav. Han har utplånat det genom att spika det på korset. Han avväpnade härskarna och makterna och utsatte dem för allas förakt, när han triumferade över dem genom Kristus."

I stället för att vi var föraktade blev djävulen föraktad när Jesus för vår skull var föraktad och övergiven av människor (Jes 53:1)

Där försoning finns öppnar sig möjligheten till en ny gemenskap. Synden splittrar men försoningen återförenar.